

Bilag til aftale om udviklingspartnerskab mellem Økonomi- og Indenrigsministeriet og Københavns Kommune, 2013-2015

17-01-2013

Sagsnr.
2012-95791

Dokumentnr.
2013-51038

1. Indledning og resumé

1.1 Indhold

I dette notat er for det første beskrevet Københavns Kommune som en storby med sociale udfordringer, for det andet de identificerede områder med koncentrerede sociale problemer samt for det tredje indsatser og målsætninger.

De tre forhold er kort resumeret og konkluderet i afsnit 1.2, 1.3 og 1.4 nedenfor på baggrund af de uddybende afsnit 2, 3 og 4 senere i notatet.

Der findes endvidere sidst i papiret en kort redegørelse for kommunens budget på det sociale område samt en oversigt over områder på det sociale område, som blev prioriteret i forbindelse med budgetaftalen for 2013, herunder anvendelse af midler afsat i forbindelse med Økonomiaftalen 2013 mellem KL og regeringen.

Notatet er udarbejdet af Københavns Kommune og er et bilag til den aftale om partnerskab, som Økonomi- og Indenrigsministeriet og Københavns Kommune har med baggrund i § 17 i lov om kommunal udlicensing og generelle tilskud til kommuner for perioden 2013-2015.

1.2. København som storby med overrepræsentation af sociale problemer

Københavns Kommune oplever en væsentlig overrepræsentation og koncentration af sociale problemer i visse områder af kommunen. Blandt andet udfordres Københavns Kommune i områder af byen af en høj andel af borgere uden bolig, med psykisk sygdom, med misbrugsproblemer, med lav indkomst, med høj arbejdsløshed og med kriminalitetsproblemer. Københavns Kommune har iværksat en specialiseret tilbudsvifte på socialområdet til at adressere de sociale problemer i bestemte områder af kommunen, hvilken er forbundet med nogle særlige udgiftsbehov. Kommunens udfordringer på det sociale område og en bred beskrivelse af imødegåelsen heraf er nærmere beskrevet i *hovedafsnit 2* nedenfor.

**Center for Økonomi og
HR, afsnit 1**

Telefon
3366 2665

E-mail
ZQ7G@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800206

1.3. Områder i kommunen med koncentrerede sociale problemer

Københavns Kommune har identificeret seks udsatte byområder med en særlig markant koncentration af sociale problemer. Områderne er blandt andet kendetegnet ved, at andelen af almene boliger er stor, at ledigheden er høj, at uddannelsesgraden er lav, og at misbrugsproblemerne er markante. I hvert byområde er der specifikke sogne, som i særlig høj grad er socialt belastet. Nedenfor præsenteres de udsatte byområder samt sogne, hvor det er Københavns Kommune vurdering, at der er særlige sociale problemer:

Amager-Sundby, herunder Sundby, Højdevang og Solvang Sogn

Vesterbro-Kgs. Enghave, herunder Maria, Elias, Apostelkirkens, Absalons, Enghave, Solvang og Sydhavn Sogn

Valby-Vigerslev, herunder Johannes Døbers, Timoteus, Vigerslev og Margrethe Sogn.

Tingbjerg-Husum, herunder Husumvold og Tingbjerg Sogn

Nørrebro, herunder Kingo-Samuel, Aldersro, Blågårdens, Simeon-Sankt Johannes og Sankt Stefans Sogn.

Bispebjerg, herunder Ansgarkirkens, Lundehus, Bispebjerg og Kaper-naums Sogn.

Partnerskabsaftalen tager afsæt i disse områder i Københavns Kommune.

De seks udsatte byområder, deres udfordringer og imødegåelsen heraf er nærmere beskrevet i *hovedafsnit 3* nedenfor.

1.4. Målsætninger

På baggrund af målsætningerne under de opstillede strategier og indsatser i *hovedafsnit 4* nedenfor, er følgende målepunkter udvalgt som grundlag for opfølgningen på Udviklingspartnerskabsaftalen. Målepunkterne knytter sig til politisk vedtagne strategier og indsatser, herunder målsætninger, i Københavns Kommune, som i særlig grad kan henføres til udviklingen på det sociale område. Der er tale om indikatorer for udviklingen på områderne og meget ambitiøse mål, og derfor må der tages forbehold for uforudsete hændelser i løbet af aftaleperiode, som kan påvirke udviklingen, således de opstillede mål ikke indfries. Målsætningerne er konkretiseret ved kvantificerede målepunkter samt udgangspunkt – baseline – herfor.

	Strategi	Målepunkter	Baseline	2013	2014	2015
Alle byens borgere er som udgangspunkt målgruppe. Særligt fokus er dog på udsatte børn og unge (10-18 år) og unge voksne (18-25 år).	Sikker By	<ul style="list-style-type: none"> Der opnås en stigning i trygheden i København, således at antallet af områder med behov for en markant eller intensiveret indsats i Tryghedsindekset falder med minimum 50 %. Andelen af 14-25-årige i Københavns Kommune, der sigtes for personfarlig eller alvorlig kriminalitet, skal fastholdes på niveau med eller nedbringes. 	12 områder med markant eller intensiveret behov i 2010. Andel i 2009 1,24 % for Københavns Kommune og 1,19 % for de 4 største kommuner		Maks. 6 områder med markant eller intensiveret behov Samme niveau eller lavere end baseline	Maks. 6 områder med markant eller intensiveret behov Samme niveau eller lavere end baseline
Udsatte stofmisbruger med ophold på Indre Vesterbro. Beboere, institutioner og erhverv på Indre Vesterbro	En samlet plan for Vesterbro	<ul style="list-style-type: none"> Antal fix i stofindtægtsrum 	0 i oktober 2012	6.600 md. (jan-juli) 12.000 md. (aug-dec)	12.000 md.	12.000 md.
Borgere med hjemløshed	Hjemløsestrategi	<ul style="list-style-type: none"> Andel hjemløse borgere med ACT-støtte som fastholder anvist bolig efter 1 år. Andel hjemløse borgere med CTI-støtte som fastholder anvist bolig efter 1 år. 	87,8 % i 2012 87,8 % i 2012	90 % 90 %	90 % 90 %	90 % 90 %
Borgere med stofmisbrug og borgere med alkoholmisbrug	Misbrugsplan	<ul style="list-style-type: none"> Andel der udskrives fra stoffri behandling, der udskrives færdigbehandlede og stoffri. Andel af udskrevet færdigbehandlede og stoffri, der falder tilbage i misbrug indenfor et år efter udskrivning 		35 % 33 %	35 % 33 %	35 % 33 %
Borgere med sindslidelse med behov for støtte til at håndtere sociale problemer, de har fået som følge af deres sygdom.	Plan for socialpsykiatri	<ul style="list-style-type: none"> Andel borgere på socialpsykiatriske bo-centre, der flytter til mere selvstændige boformer 	9,6 % i 2012	9,73 %	9,86 %	10 %
Udsatte børn og unge	Strategi for udsatte børn, unge og deres familier.	<ul style="list-style-type: none"> Andel familierettede foranstaltninger. Andel 17-årige unge borgere, der modtager en foranstaltning som har fuldført 9. klasse. 	42,8 % i 2012 83,9 % i 2012	43,53 % 87,6 %	44,26 % 91,7 %	45 % 95 %

2. København som storby har særlige sociale udfordringer

Som landets største kommune og største by – og med storbyens tiltrækning af udsatte borgere med sociale problemer – er Københavns Kommune udfordret af en række særlige sociale problemstillinger.

Antallet af socialt udsatte borgere, der enten bor eller færdes i København og dermed også de indsatser, der er nødvendige for at håndtere disse problematikker, er særegne for København. De socialt udsatte har ofte dobbelt diagnoser og komplekse sociale problemstillinger. Det betyder, at Københavns Kommune har iværksat en specialiseret tilbudsvifte til målgrupperne.

De sociale problemstillinger for byen generelt samt håndteringen heraf præsenteres nærmere i de nedenstående afsnit 2.1 – 2.9. Herefter beskrives i afsnit 3.1-3.6 de særlige sociale udfordringer, som de enkelte bydele i Københavns Kommune oplever. Endelig opstilles de strategier og indsatser, som relaterer sig til de særlige sociale problemstillinger i byområderne.

2.1 Ulighed og fattigdom i København

Københavns Kommune udfordres af en stor andel af fattige og af en markant ulighed på tværs af kommunen, jf. figur 2.1. Særligt udfordres kommunen af, at:

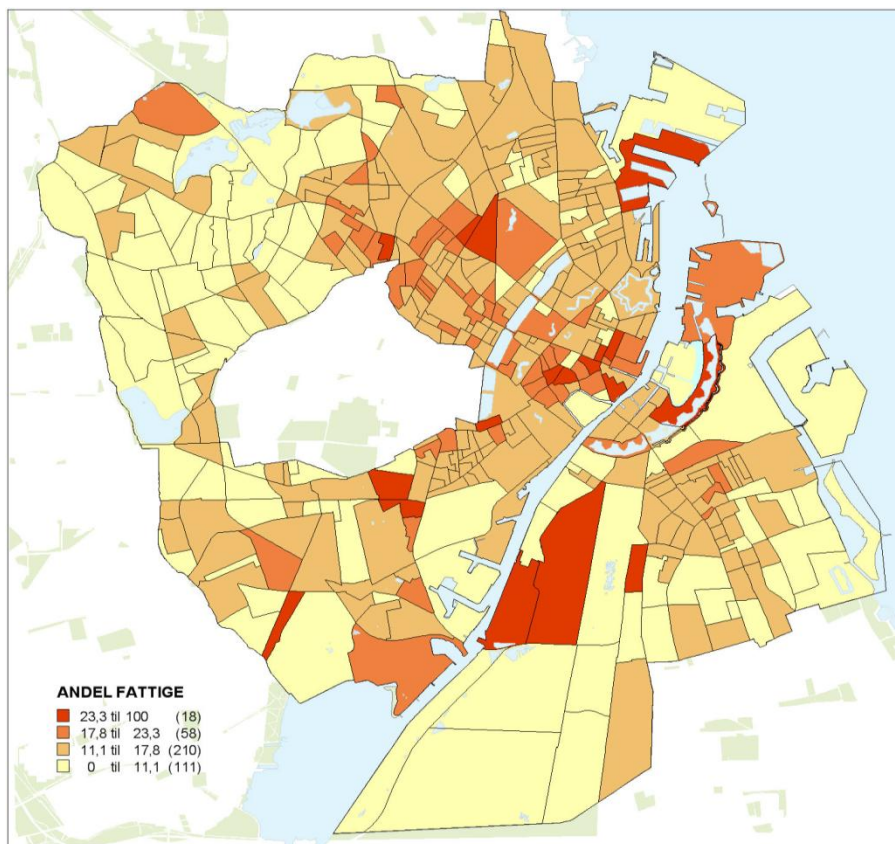
- 8,1 pct.¹ af indbyggerne i København er fattige (på landsplan er 4,5 pct. af indbyggere fattige).
- knap 5.000 københavnerbørn lever i fattigdom².
- 14,6 pct. af de voksne københavnere lever i fattigdom³.
- der har fra 2008 til 2010 har været en stor stigning i antallet af fattige københavnere mellem 18 og 29 år.
- uligheden målt som andelen af borgere, der tjener mindre end medianindkomsten, i perioden 2002-2010 er steget med 4 pct. point.
- andelen af fattige er koncentreret i specifikke områder af byen, jf. figur 2.1.

¹ AE-rådet "Fattigdom vokser især på Sjælland", udgivet 2012. OECD's fattigdomsdefinition anvendes, hvor familier med en indkomst under 50 pct. af medianindkomsten defineres som fattige.

² Københavns Kommune opererer med en fattigdomsgrænse, som bygger på budgetmetoden. Denne metode til at opgøre fattigdom indebærer, at der fastlægges et budget for en person eller families minimale livsførelse. Personer eller familier, hvis budget er mindre end dette, betegnes som fattige. For nærmere teknisk gennemgang, se bilag til Københavns Kommunes Fattigdomsundersøgelsen 2012:

<http://www.kk.dk/~media/97267707E96C4493A0C16813F8A5675E.ashx>

³ Ibid.

Figur2.1. Andel fattige i København i 2010 fordelt på roder.

Kommunen har særligt fokus på at sikre, at børnene får lige livschancer og mulighed for at være inkluderede i samfundslivet fx gennem deltagelse i fritidsaktiviteter. Dette medvirker midlerne til forøgelse af de sociale normeringer samt puljen til socialt belastede skoler blandt andet til, for uddybning se bilag 1. Derudover arbejder Københavns Kommune med at sikre, at fattigdom ikke fører til udsættelser og derved starter en social deroute for den enkelte.

2.2 Langtidsledighed og match 3 borgere

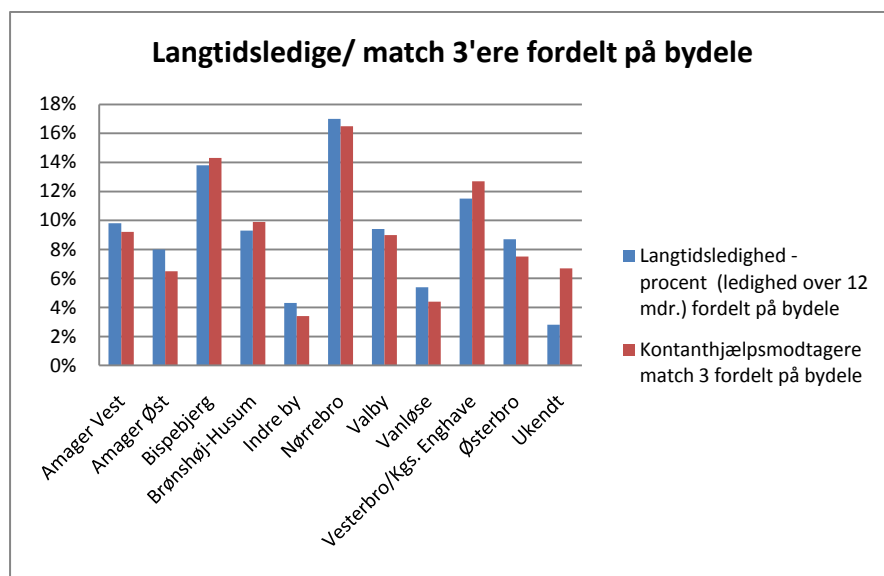
Københavns Kommune udfordres af et højt antal personer, som har stået udenfor arbejdsmarkedet i længere tid. Særligt udfordres Københavns Kommune af, at

- knap 16 pct. af landets langtidsledige (ledighed over 12 mdr.) er bosat i København⁴.
- have en stor gruppe af match 3 borgere, som er karakteriseret ved at have andre problemer end ledighed – enten sociale problemstillinger eller en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.
- ca. 3.500 borgere kræver en tværfaglig tilgang grundet sociale såvel som beskæftigelsesmæssigt problemer.

Tilsvarende fattigdom er der en ujævn fordeling af langtidsledige og matchgruppe 3 borgere i byen. Særligt Bispebjerg og Nørrebro har en

⁴ Langtidsledig i matchgruppe 1.

høj andel af langtidsledige og matchgruppe 3 borgere, hvilket giver særlige udfordringer for disse områder i byen, se figur 2.2.

Figur 2.2 Langtidsledige/match 3 fordelt på bydele

Det høje antal borgere med andre problemer end ledighed kræver en særlig tværfaglig tilgang. Derfor fokuseres der i kommunen på det tværfaglige samarbejde, som skal sikre, at den sociale indsats og beskæftigelsesindsatsen overføres til denne gruppe af borgere tænkes ud fra et helhedsprincip. En af de særlige indsatser i København er nedsættelse af en specialenhed, der har til hovedopgave at sikre et velfungerende samarbejde. Københavns Kommune har desuden opstartet et pilotprojekt, hvor Socialforvaltningen overtager jobsamtalen fra jobcentret til fællesborgere i matchgruppe 3 med det formål at sikre stabile forløb og fokus på progression. Københavns Kommune har fået tilladelse til projektet gennem udfordringsretten.

2.3 Hjemløse

En stor del af landets hjemløse opholder sig i København, blandt andet fordi København tiltrækker hjemløse fra oplandet i kraft af at være en storby. Særligt udfordres København af, at:

- ca. 1.500 (knap 30 pct.) af landets hjemløse befinder sig i byen.
- Store dele af byens hjemløse borgere har langt større udfordringer end husmangel. Op mod 60 pct. af de hjemløse har komplekse problemstillinger så som misbrug og psykiske lidelser.
- hjemløse dør ca. 20 år tidligere end andre socialt udsatte grupper.
- der er sket en stigning fra 150 unge hjemløse i 2009 til 234 i 2011, svarende til lidt over en 1/6 af de hjemløse i København.
- København rummer en særlig national problemstilling vedrørende udenlandske hjemløse, som ikke ses i andre kommuner. Skønsmæssigt opholder mindst 200 arbejdsløse migranter sig i byen.

Københavns Kommune adresserer problemstillingerne vedrørende hjemløse med en bred palet af indsatser til at afbøde konsekvenserne af

hjemløshed og til at hjælpe borgerne ud af hjemløshed. Indsatserne er beskrevet i kommunens Hjemløsestrategi for 2009-2012⁵, der har et samlet budget på 250 mio. kr.

Derudover adresseres udfordringerne blandt gennem oprettelse af særlige herbergspladser til unge under 30 år. Undersøgelser indikerer, at unge hjemløse i forvejen kendes af kommunen, hvorfor der fokuseres på at stoppe 'fødekæden'. Til det afprøves en ny social indsats med sociale mentorer til unge, der har svært ved at klare voksenlivet. Størstedelen af disse unge forventes at få anvist en almen bolig af kommunen.

2.4 Stofmisbrug og prostitution

København har mange stofmisbrugere samt den største koncentration af sociale udfordringer, som kan relateres til stofmisbrug, i landet. Særligt udfordres København af, at:

- ca. 30 pct. af stofmisbrugerne i Danmark estimeres at bo i København.
- der skønsmæssigt er omkring 6.000 stofafhængige borgere i København.
- have 1.845 misbrugere i løbende behandling, svarende til ca. 1/3 af det samlede antal stofmisbrugere.
- have et markant antal af de allerdårligst fungerende stofmisbrugere (både københavnere og ikke københavnere) i kraft af det særlige stofmisbrugsmiljø, som er i byen.
- have landets højeste koncentration af gade- og bordelprostitution (200⁶-950⁷), herunder en større gruppe af udenlandske prostituerede uden lovligt ophold i Danmark.
- mange hjemløse og stof- og alkoholmisbrugere ofte også har psykisk lidelser.

I løbet af de seneste 10 år er der sket et skifte fra heroin til overvejende brug af kokain blandt stofmisbrugerne. Dette skaber nye udfordringer i form af aggressivitet og hyperaktivitet blandt misbrugere til gene for de øvrige borgere samt, at der ikke findes nogen substitutionsbehandling. Der er således behov for at udvikle helt nye behandlingsmetoder til denne gruppe af stofmisbrugere.

Københavns Kommune adresserer blandt andet udfordringerne på stofmisbrug og prostitutionsområdet gennem opsøgende sundhedsteam, ligesom der er ansat en psykiater, der laver opsøgende arbejde på gaden. Dog er de ubehandlede psykiske sygdomme med til at forværre sygdomsbilledet og med til at besværliggøre kontakten til hjælpesystemet.

⁵ Forlænget til medio 2013

⁶ Politiet, marts 2010

⁷ Servicestyrelsen: Prostitutionens omfang og former, 2009

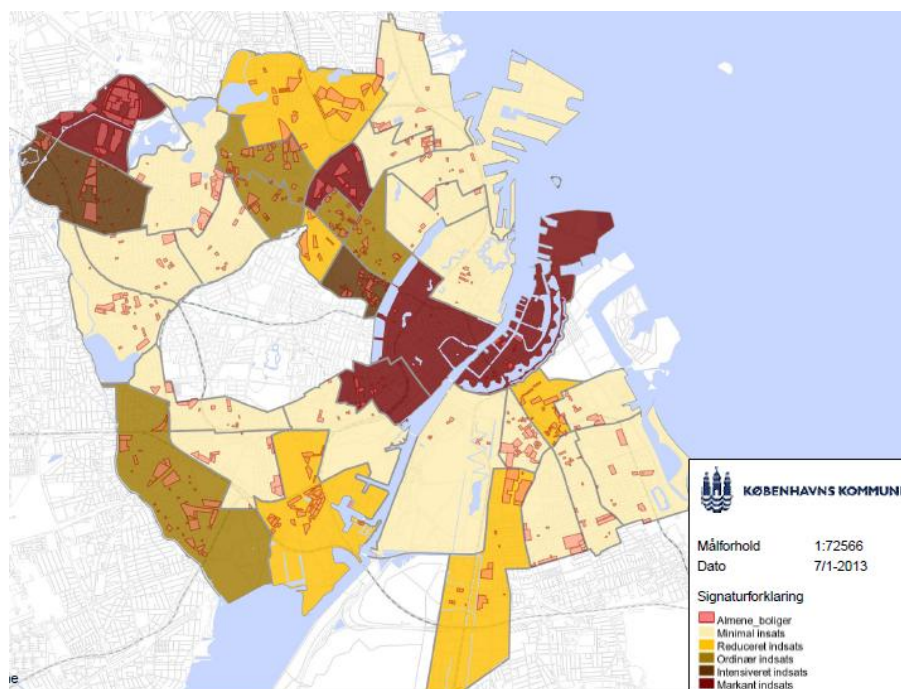
2.5 Kriminalitet og tryghed

København er generelt en sikker by med høj grad af tryghed blandt borgerne og med en faldende ungdomskriminalitet. København udfordres dog af, at:

- der er store lokale problemer med kriminalitet, jf. figur 2.5.
- ca. 20 pct. af landets samlede antal anmeldelser⁸ finder sted i byen.
- perioder med banderelaterede skyderier skaber utryghed for københavnernes.

Københavns Kommunes tryghedsindeks⁹ 2012 viser, at det særligt er på Indre Vesterbro, ydre Nørrebro omkring Mjølnerparken, indre Nørrebro omkring Blågårds Plads, i Tingbjergområdet og Indre by, hvor der er et intensiveret indsatsbehov i 2013 og frem, se figur 2.5.

Københavns Kommune arbejder for at reducere kriminaliteten og øge trygheden i byen i ”Sikker By programmet”. Her fokuseres på at mindske kriminaliteten blandt unge, tilbyde exit fra banderne samt en generel tryghedsskabende indsats. Derudover indgår kommunen i stærke lokale samarbejdsfora omkring uroskabende unge (SSP og SSP+) samt om en forebyggende indsats for kriminelle borgere med sindslidelser (PSP).

Figur 2.5 Tryghedsindekset og almene boligområder

⁸Brud på straffeloven og særlovene.

⁹Tryghedsindekset er sammensat af to datakilder: Politiets opgørelser over anmeldelser samt en spørgeskemaundersøgelse blandt ca. 8000 borgere i København, som belyser borgernes udsathed for kriminalitet og vurdering af kriminalitetsproblemer i nabolaget. Københavns Tryghedsindeks er et instrument til at vurdere og prioritere den kriminalpræventive indsats i Københavns Kommune.

2.6 Borgere med sindslidelser

På området for borgere med sindslidelse er København særligt udfordret af, at:

- have overrepræsentation af borgere med de sværeste sindslidelser.
- overrepræsentationen også er gældende for borgere, som er dobbeltdiagnosticerede, dvs. personer der både er psykisk syge og misbrugende, samt for borgere som er hjemløse.
- 56 pct. af alle besøg på landet psykiatriske skadestuer fandt sted i Region Hovedstaden, herunder 20,5 pct. på Bispebjerg og Amager Hospital i Københavns Kommune.
- 40,3 pct. af alle heldøgnsindlagte var fra Region Hovedstaden.
- en tredjedel af stofmisbrugere i behandling og knap halvdelen af alkoholmisbrugere i behandling de sidste 7 år har været i kontakt med det psykiatriske behandlingssystem

Det er en udfordring for Københavns Kommune, at der i flere områder i kommunen er en overrepræsentation af borgere med sindslidelser, dobbeltdiagnoser og særlige komplekse problemstillinger. Dette kræver betydelige sociale og sundhedsfaglige indsatser, som er lokalt forankret. Kommunen stiller blandt andet derfor skærpede krav til større koordinering af indsatsen (i samarbejde med Region Hovedstaden), flere specialiserede tilbud til målgruppen samt sikring af en vedvarende indsats for målgruppen.

Derudover adresserer Københavns Kommune udfordringerne gennem opsøgende arbejde i form af støtte- og kontaktpersoner til isolerede sindslidende. Formålet er, jf. erfaringer fra Isbryderprojektet¹⁰, at skabe kontakt til den eksisterende gruppe af de mest isolerede sindslidende, der bor i egen bolig, men som ikke har konstruktiv kontakt med det omkringliggende samfund – hverken af privat eller af professionel karakter.

Desuden arbejdes der med at etablere et akuttilbud, hvor borgere i eget hjem har mulighed for at få støtte udenfor almindelig arbejdstid. Det forventes, at akuttilbuddet vil have en stor tryghedsskabende effekt og vil kunne forebygge tilbagefald, idet borgerne vil kunne få hjælp til at kunne håndtere kritiske situationer, inden de eskalerer.

2.7 Udsatte børn og unge

Den sociale belastning af børn og unge i København er stor. Særligt udfordres København af, at:

- ca. 5.000 børn i lever i fattigdom.
- de udsatte børn og unge er koncentreret i særlige byområder i kommunen.

¹⁰ Projekt under Psykiatraftalen (2007-2010) vedr. ”Isolerede sindslidende i eget hjem” med formål om at bryde isolation for sindslidende, så målgruppen får en bedre dagligdag, hvor der er mulighed for at have trygge rammer og struktur for hverdagen.

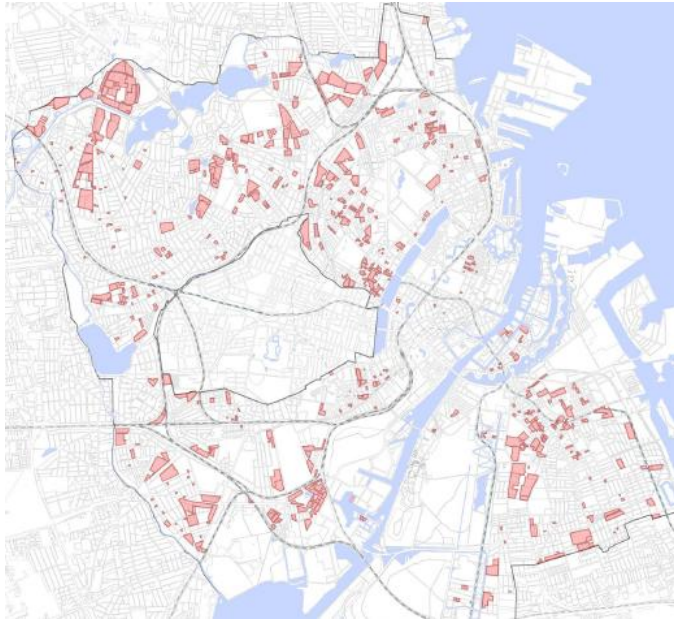
- den store belastningsgrad betyder, at der er en større gruppe af udsatte børn og unge, som kræver en særlig indsats efter reglerne i Serviceloven.

Københavns Kommune håndterer blandt andet problemstillingen gennem en strategisk tilgang i form af tidlig indsats med åbne rådgivnings-tilbud til børn, unge og forældre i alle bydele; gadeplansindsats; socialrådgivere på alle folkeskoler; socialrådgivere i daginstitutioner; familiekurser og anden familiebehandling; og implementering af evidensbaserede metoder på anbringelsesområdet. Derudover har Københavns Kommune en pulje på skoleområdet, som særligt socialt belastede skoler kan søge, se bilag 1. Endelig har kommunen udvidet modellen med sociale normeringer på dagtilbudsområdet, jf. bilag 1.

2.8 Boligstrukturel udfordring koncentrerer de sociale problemer

Udover at Københavns Kommune har en overrepræsentation og en øget kompleksitet af flere sociale problematikker, har kommunen desuden en helt særlig boligstrukturel udfordring, der er med til at koncentrere byens sociale problemer. Københavns Kommune udfordres på boligområdet af, at:

- et faldende antal tilgængelige billige boliger i nogle områder af byen medfører en øget koncentration af socialt udsatte borgere i andre områder af byen.
- boligmassen på ca. 300.000 boliger udgøres af ca. 60.000 (20 pct. af boligmassen) almene boliger, og ca. 80.000 er private udlejningsboliger.
- de almene boligområder er koncentreret i få bydele i København, jf. figur 2.8.
- at der i flere af de billigste almene boliger er varslet huslejestigning grundet renoveringer med den konsekvens, at de billigste boliger og hermed de socialt udsatte borgere i stigende grad koncentrerer sig i færre boligafdelinger i de i forvejen udsatte byområder.
- en skæv beboersammensætning i de almene boligområder. Således modtog 32 pct. af borgerne i de almene boligområder overførselsindkomst i 2012, mens det tilsvarende gennemsnit for byen var 15 pct.

Figur 2.8. Almene boligområder i København

Det faldende antal boliger, som de socialt udsatte borgere har råd til at bo i, betyder også længere ventetider (op til 9 måneder) for at få anvist en bolig af kommunen. Ventetiden giver Københavns Kommune merudgifter til de udsatte grupper, idet borgerne huses på kommunens andre botilbud så som krisecentre, herberger, nødboliger eller botilbud. Ventetiden betyder også, at den sociale indsats overfor borgere bliver længere end i kommuner med et mere tilgængeligt boligmarked. Københavns Kommune adresserer blandt andet udfordringen ved at bygge flere almene boliger de kommende år, se bilag 1 for uddybning.

2.9 Udsættelser

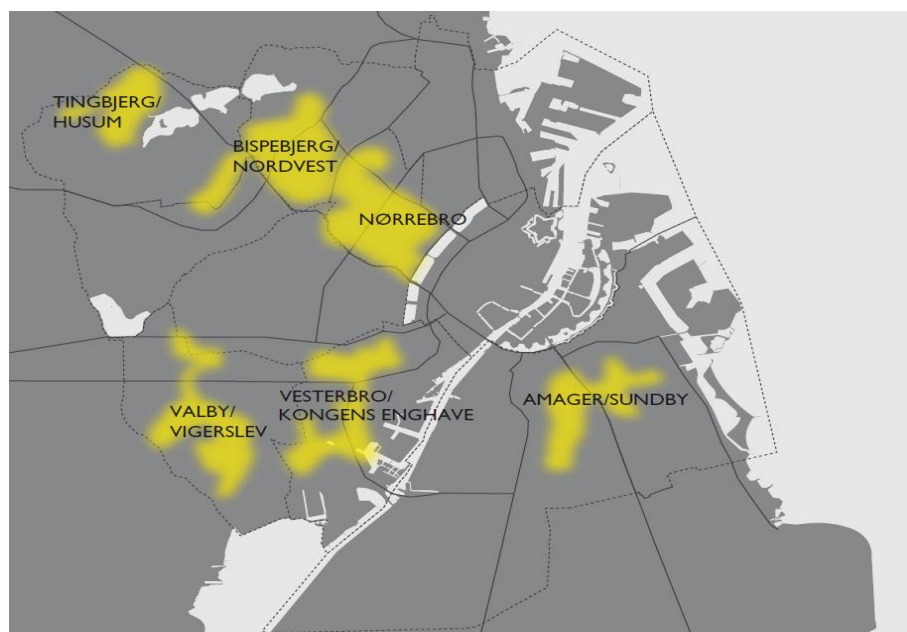
En anden stor udfordring i Københavns Kommune, som er relateret til fattigdom og den boligstrukturelle udfordring er udsættelser. København er her særligt udfordret af, at:

- knap 20 pct. af landets udsættelser sker i København.
- antallet af udsættelser har været stigende fra 438 i 2007 til 797 i 2010, mens der sås et fald til 781 i 2011. Tallene for 2012 indikerer et fortsat fald.

Udfordringen vedr. udsættelser er todelt. En udsættelse har både store personlige og økonomiske omkostninger for borgere, samt store økonomiske konsekvenser for kommunen. For mange er udsættelsen første skridt mod hjemløshed. En del af dem, der udsættes, vil jf. de stigende boligpriser have vanskeligt ved at finde en anden bolig i Københavns Kommune. Københavns Kommune har løbende intensiveret gældsrådgivningen til denne gruppe samt det boligsociale arbejde, se bilag 1 for uddybning.

3. De seks udsatte byområder i København

Københavns Kommune har, jf. ovenstående beskrivelse, særlige sociale problemstillinger lokalt i byen. Københavns Kommune arbejder i ”Politik for udsatte byområder” strategisk med de udsatte by- og boligområder. I ”Politik for Udsatte Byområder” er der ud fra en række socioøkonomiske forhold identificeret seks større områder i København, der i særlig grad kæmper med både sociale og fysiske udfordringer, se figur 3.0.

Figur 3.0: De seks udsatte byområder i Københavns Kommune

De seks byområders særlige udfordringer vil blive gennemgået særskilt nedenfor. Generelt for byområderne er dog, at byens billigste almene boliger er koncentreret her, at der er en koncentration af borgere udenfor arbejdsmarkedet, med lav eller ingen uddannelse, med lav indkomst samt at beboerne i områderne er utrygge, at områderne har større kriminalitetsproblemer og dårligere sundhedstilstand og endelig er der mange ressourcetsvage familier i området og uroskabende unge, der er synlige i gadebilledet.

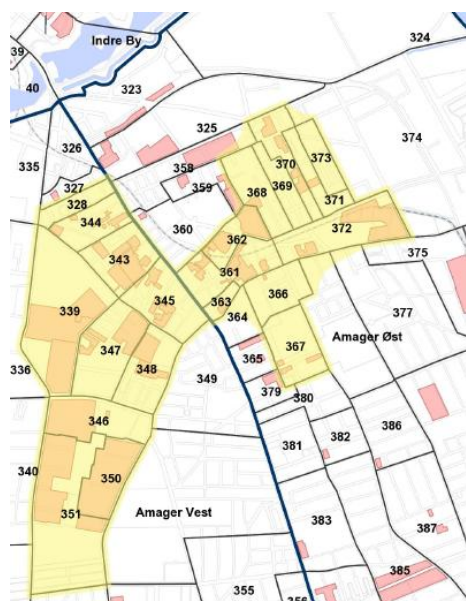
Københavns Kommune har derfor særligt fokus på styrkede indsatser i disse udsatte områder, for på individniveau at afbøde de særlige udfordringer, der kan være ved at bo i et belastet område og for at arbejde for, at de udsatte borgere i disse områder får samme livschancer som borgere i andre byområder.

3.1 Udsat byområde Amager-Sundby

Det udsatte byområde Amager-Sundby er domineret af flere store almene boligbyggerier, se figur 3.1. Kommunen har et stort botilbud for borgere med sindslidelser samt et stort herbergs- og aktivitetscenter for hjemløse borgere og misbrugere. Udfordringerne er geografisk ujævnt fordelt i området.

Dele af Amager udfordres af høj ledighed (over 20 pct.), hvilket særligt gør sig gældende i området omkring Hørgården (Sundby Sogn).

Sundby og Solvang Sogn har særlige sociale problemer. I området omkring Røde Mellemsvej og Grønjordsskolen (Solvang Sogn) ses en høj andel af fattige borgere. Og generelt udfordres området af en høj grad af lavtlønnede borgere udenfor arbejdsmarkedet, borgere uden uddannelse samt en stor andel af almene boliger sammenlignet med resten af bydelen. Der er derfor et tæt samarbejde med de boligsociale helhedsplaner for i områderne; Urbanplanen/ Hørgården, Holmbladsgadekvarteret og Sundholmsvejskvarteret (Højdevang, Sundby Sogn).

Figur 3.1. Udsatte byområde Amager-Sundby med rodenummer og almene bebyggelser

Området er karakteriseret ved mange resourcesvage familier, der har svært ved at profitere af kommunens tilbud og har vanskeligt ved at klare forældrerollen – herunder at støtte deres børns skolegang. Desuden er der en større gruppe af uroskabende unge, der er synlige i gadebilledet, hvorfor kommunen har en opsøgende gadeplansindsats målrettet unge i dette område.

Fakta om Amager-Sundby (gn.snit for byen)

1. 28 pct. af områdets 16-64-årige borgere har folkeskolen som højeste udd.
(22,4 pct.)
2. 20 pct. af områdets 16-66-årige borgere er udenfor arbejdsmarkedet.
(17 pct.)
3. Bydelens ledighedsprocent er 10 pct.(10 pct.)
4. 36 pct. af boligerne i området er almene boliger (20 pct.)
5. 128 borgere blev udsat i området i 2011 (svarende til 16 pct. af Københavns udsættelser)
6. Middellevetiden i området er 76,9 år (76,9 år)

Sogne på Amager: 7082 Vor Frelzers, 7083 Natanaels, 7084 Sundby, 7085 Allehelgens, 7086 Filips, 7087 Sundkirkens, 7089 Simon Peters 7080 Islands Brygges, 7081 Christians, 7083 Natanaels, **7084 Sundby, 7088 Højdevang, 7090 Solvang.**

(Sogne med særlige sociale problemer er af Københavns Kommune fremhævet med fed)

3.2 Udsat byområde Vesterbro – Kgs. Enghave

Det udsatte byområde Vesterbro- Kgs. Enghave dækker to forskellige problematikker. Først og fremmest adskiller området bag Københavns hovedbanegård (primært Maria og Elias sogn) sig fra resten af byen ved, at det primært er udsatte borgere, som ikke bor i områder, der skaber de sociale problemstillinger. Det vurderes således, at ca. halvdelen af de udsatte, der er i gadebilledet på Vesterbro ikke er Københavnerne.

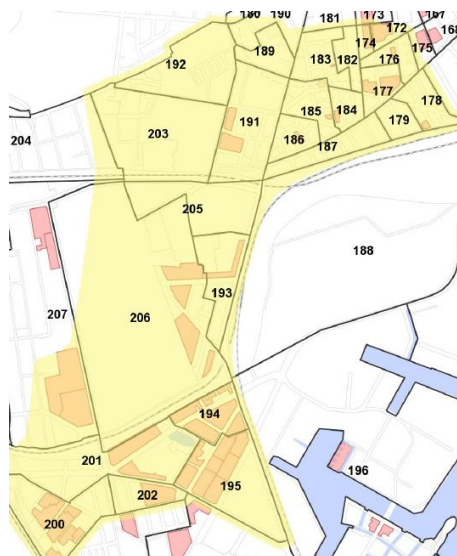
Området er i høj grad præget af synlig gade- og bordelprostitution, massiv og i øjenfaldende handel med stoffer og en koncentration af de allerdårligst fungerende stofmisbrugere. Kommunen har beskrevet de særlige indsatser for Vesterbro i strategien ”*En samlet plan for Vesterbro*”, og derudover er det særligt indsatser under ”*Misbrugsplanen*” og ”*Hjemløsestrategien*”, der har effekt i dette område.

Københavns Kommune håndterer den koncentrerede stofindtagelses-scene på Vesterbro ved løbende at udvikle specialiserede tilbud til målgruppe som eksempelvis Sundhedsrummet, opsøgende indsats til kaotiske misbrugere, Redens prostitutionsindsats samt en særlig intensiveret renholdindsats i området. København har desuden, som den første kommune i Danmark, åbnet et stofindtagelsesrum i området (Maria sogn). Der er store udgifter forbundet med driften af Stofindtagelsesrummet, hvilket Københavns Kommune afholder.

Endeligt er omfanget af kriminalitet større her end i København generelt. Tryghedsindekset viser, at der i størstedelen af bydelen er et markant eller intensiveret indsatsbehov. Sammenlignet med resten af København er antallet af anmeldelser per 1.000 indbyggere højere på Vesterbro for de fleste kriminalitetstyper, særligt vold/trusler, tyveri, narkotika og chikane – og det er særligt koncentreret nær Hovedbanegården (Maria, Elias, Absalons og Enghave Sogn).

Den anden problemstilling vedrører Kgs. Enghave området (Sydhavn sogn), som har en meget høj andel af små, billige almene boliger omkring Mozarts Plads med en anvisningsret (rode 194, 195, 201 og 202), se figur 3.2. Der er ligeledes et bosted for borgere med sindslidelse, der ligger ud til pladsen. Området er kendetegnet ved at være beboet af mange familier med meget alvorlige problemer. Således er Mozarts Plads samlingssted for hjemløse borgere og alkoholikere i en sådan grad, at områdets familier på nuværende tidspunkt ikke føler sig trygge ved at opholde sig på pladsen. Københavns Kommune har i dag en opsøgende indsats overfor de hjemløse borgere på pladsen og vil fra 2013

udvide den opsøgende indsats til også at omfatte de øvrige grupperinger af udsatte borgere på pladsen. I 2014 påbegyndes desuden en renovering af pladsen, der fysisk skal understøtte den sociale indsats.

Figur 3.2. Udsat byområde Vesterbro-Kgs. Enghave med roder og almene boligafdelinger

Fakta om Vesterbro og Kgs. Enghave (gn.snit for byen)

1. 26 pct. af områdets 16-64-årige borgere har folkeskolen som højeste udd. (22,4 pct.)
2. 18 pct. af områdets 16-66-årige borgere er udenfor arbejdsmarkedet. (17 pct.)
3. Ledigheden er 12 pct. i området. (10 pct.)
4. 5,5 pct. af indbyggerne i området er langtidsledige (5,3 pct.)
5. 28 pct. af boligerne i området er almene boliger (20 pct.)
6. Middellevetiden i området er 74,8 år (76,9 år)
7. 5,4 borgere pr. 1.000 borgere er stofmisbrugere i området (4,7)
8. 7,4 borgere pr. 1.000 borgere er sindslidende i området (3,4 i de udsatte byområder)

Sogne på Vesterbro/ Kgs. Enghave: 7002 Helligånds, **7015 Maria**, **7016 Elias**, **7017 Apostelkirkens**, 7018 Getsemane, 7019 Sankt Matæus, **7020 Absalons**, 7021 Kristkirkens, **7022 Enghave**, 7024 Valby, 7025 Johannes Døbers, **7090 Solvang**, **9165 Sydhavn**.

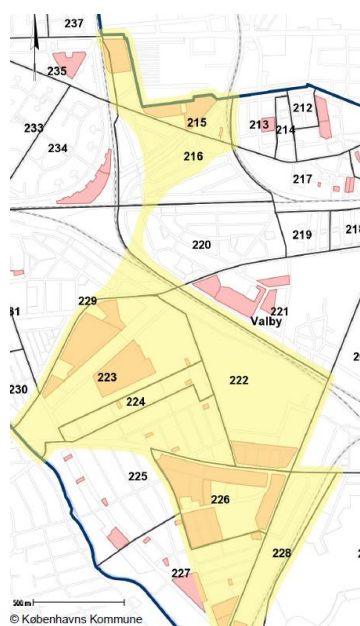
(Sogne med særlige sociale problemer er af Københavns Kommune fremhævet med fed skrift.)

3.3 Valby-Vigerslev

De sociale problemer i byområdet ligger over gennemsnittet for byen. Andelen af beboere med lav uddannelse og beboere med anden etnisk baggrund end dansk er markant højere end i resten af København. Derudover oplever Valby høje anmeldelsestal for indbrud og stigende anmeldelsestal for tyveri.

Udfordringerne er geografisk ujævnt fordelt i bydelen. Dele af Valby udfordres af høj ledighed (20 pct.), hvilket gør sig særligt gældende i det sydlige Valby (Johannes Døbers Sogn) og i området omkring Akacieparken (Timotheus Sogn). Dertil kommer, at Vigerslev, Margrethe og Sydhavn Sogne har særlige sociale problemer som følge af en høj grad af lavtlønnede, borgere udenfor arbejdsmarkedet, borgere uden uddannelse samt en stor andel af almene boliger sammenlignet med resten af bydelen.

Endelig skaber en høj koncentration af almene boliger sociale problemer i området. Derudover er der relativt flere udsættelser end resten af København. I afdelingerne Akacieparken og Lucretiavej, Hornemanns Vænge, Folehaven og Valby ejendomme er der helhedsplaner, se figur 3.3. Alle helhedsplanområder er fokus på uroskabende og kriminalitets-truede børn og unge og et tæt samarbejde med kommunen omkring dette. Endelig arbejder Københavns Kommune i 2013 og frem på at styrke den opsøgende indsats overfor unge i dette område.

Figur 3.3. Udsat byområde Valby-Vigerselv med roder og almene bebyggelser

Fakta om Valby-Vigerslev (gn.snit for byen)

1. 42 pct. af områdets 16-64-årige borgere har folkeskolen som højeste udd.
(22,4 pct.)
2. 28 pct. af områdets 16-66-årige borgere er udenfor arbejdsmarkedet.
(17 pct.)
3. Ledigheden er 12 pct. i området (10 pct.)
4. 5,3 pct. af indbyggerne er langtidsledige i området (5,3 pct.)
5. 69 pct. af boligerne i området er almene boliger (20 pct.)
6. 182 borgere blev udsat i området i 2011 (svarende til 23 pct. af Københavns udsættelser)
7. Middellevetiden i området er 76,4 år (76,9 år)
8. 4,7 borgere pr. 1.000 borgere er stofmisbrugere i området (4,7 i de udsatte byområder)

Sogne i Valby: 7024 Valby, **7025 Johannes Døbers**, **7026 Timoteus**, **7027 Vigerslev**, 7028 Ålholm, **7030 Margrethe**, 7057 Hyltebjerg, **9165 Sydhavn**

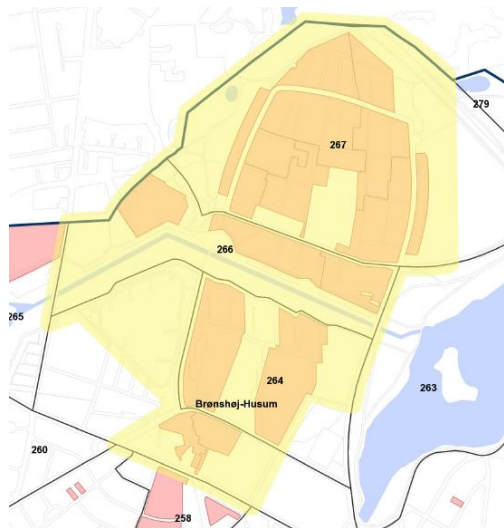
(Sogne med særlige sociale problemer er af Københavns Kommune fremhævet med fed skrift.)

3.4 Tingbjerg-Husum

Bydelen er præget af store almene bebyggelser med moderne, tidssvarende boliger. De største sociale udfordringer er relateret til lav uddannelse, lav indkomst, arbejdsløshed og en ensidig beboersammensætning. I 2010 modtog hver tredje beboer i den almene bebyggelse Tingbjerg en overførselsindkomst. Endvidere er andelen af beboere med anden etnisk baggrund mere end fire gange højere end i resten af byen, mens andelen af borgere uden eller med kort uddannelse er dobbelt så høj som i resten af København. Beboerne oplever særligt indbrud som et problem i nabolaget, hvilket understøttes af de høje anmeldelsestal for indbrud. Og ca. hver fjerde beboer i Tingbjerg-Husum føler sig utryk ved at færdes ude i aften-/nattetimerne. Kommune, boligorganisation og politi er gået sammen om Tingbjerg Partnerskab for at nedbringe kriminalitet og øge trygheden i området.

Udfordringerne er geografisk ujævnt fordelt i bydelen. Dele af Tingbjerg-Husum udfordres af høj ledighed (over 20 pct.), hvilket gør sig gældende i Tingbjerg og Husumvolds Sogn, som også udfordres særligt af høj kriminalitet. Husumvold og Tingbjerg Sogn har særlige sociale problemer som følge af en høj grad af lavtlønnede, borgere udenfor arbejdsmarkedet, borgere uden uddannelse samt en stor andel af almene boliger sammenlignet med resten af bydelen.

Koncentrationen af sociale problemer i Tingbjerg sogn kan henføres til, at næsten alle (93,5 pct.) bor i en almen boligafdeling, se figur 3.4. Derfor er der markant fokus på arbejdet med den boligsociale helhedsplan for området for at adressere de sociale problemstillinger.

Figur 3.4. Udsat byområde Tingbjerg med roder og almene bebyggelser

Kommunens friholdelse af området for boligsocial anvisning siden 2007 har haft en tydelig effekt på andelen af overførselsindkomstmodtagere. Men selvom området er inde i en positiv udvikling, er der fortsat markante sociale problemer i området og derfor fortsat behov for at området modtager en intensiveret indsats overfor områdets beboere.

Fakta om Tingbjerg-Husum (gn.snit for byen)

1. 42 pct. af områdets 16-64-årige borgere har folkeskolen som højeste udd.
(22,4 pct.)
2. 28 pct. af områdets 16-66-årige borgere er udenfor arbejdsmarkedet.
(17 pct.)
3. Ledigheden er 12 pct. i området (10 pct.)
4. 71 pct. af boligerne i området er almene boliger (20 pct.)
5. 84 borgere blev udsat i området i 2011 (svarende til 11 pct. af Københavns udsættelser)
6. Middellevetiden i området er 76,7 år (76,9 år)
7. 4,0 borgere pr. 1.000 borgere er stofmisbrugere i området (4,7)
8. 5,6 borgere pr. 1.000 borgere er sindslidende i området (3,4 i de udsatte byområder)

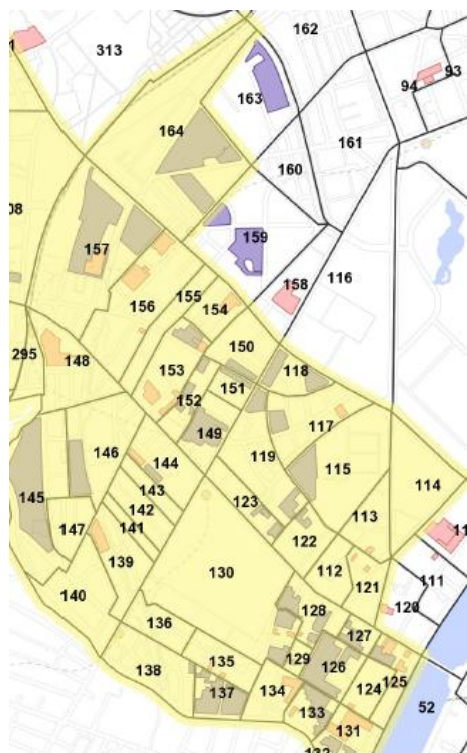
Sogne i Tingbjerg-Husum: 7058 Vanløse, 7059 Adventskirkens, 7060 Grøndals, 7067 Husum, 7068 Brønshøj, 7069 Utterslev, **7070 Husumvold**, 7071 Bellahøj, **9133 Tingbjerg**
(Sogne med særlige sociale problemer er af Københavns Kommune fremhævet med fed skrift.)

3.5 Nørrebro

På Nørrebro er både de boligmæssige og sociale udfordringer større end i resten af byen. Andelen af beboere med lav indkomst og beboere med anden etnisk baggrund end dansk er markant højere end i resten af København. Det er også den bydel med den laveste middellevetid. Endvidere er beboerne på Nørrebro mere udsatte for kriminalitet end københavnere generelt.

Udfordringerne er geografisk ujævnt fordelt i området. Dele af Nørrebro udfordres af høj ledighed (over 20 pct.), hvilket gør sig særligt gældende på Indre Nørrebro (Blågårdens Sogn), Ydre/Nordlige Nørrebro (Kingo-Samuel Sogn, Skt. Stefans Sogn og Aldersro Sogn). Tilsvarende sogne samt Simeon-Sankt-Johannes Sogn har derudover særlige sociale problemer som følge af en høj grad af lavtlønnede, borgere udenfor arbejdsmarkedet, borgere uden uddannelse samt en stor andel af almene boliger sammenlignet med resten af bydelen.

På Ydre Nørrebro (Kingo-Samuel Sogn) ligger den almene bebyggelse Mjølnerparken (rode 157, jf. figur 3.5) samt Aldersrogade (rode 164, jf. figur 3.5). Begge bebyggelser udfordres blandt andet af en høj ledighedsprocent, og derudover modtager 48,2 pct. af beboerne i Mjølnerparken en overførselsindkomst. Kommunen har derfor adskillige frem-skudte indsatser og et meget tæt samarbejde mellem den boligsociale helhedsplan for området.

Figur 3.5. Udsat byområde Nørrebro med roder og almene bebyggelser

Endelig viser Københavns Kommunes tryghedsindeks, at der i bydelen er et markant eller intensiveret indsatsbehov særligt i Blågårdens og Kingos Sogn. På Blågårds Plads ved den store almene bebyggelse Blågården er de kriminelle grupperne tydelige i gadebilledet. Derudover er området præget af Folkets Park (rode 130, jf. 3.5), der ofte huser hjemløse borgere, herunder udenlandske hjemløse. Kommunen har derfor en markant opsøgende gadeplansindsats på Nørrebro.

Det er således særligt kommunens indsatser under strategi for Sikker By, Hjemløsestrategien og strategi for udsatte børn og unge, der anvendes i dette område.

Fakta om Nørrebro (gn.snit. for byen)

1. 22 pct. af områdets 16-64-årige borgere har folkeskolen som højeste udd.
(22,4 pct.)
2. 18 pct. af områdets 16-66-årige borgere er udenfor arbejdsmarkedet.
(17 pct.)
3. Ledigheden er 13 pct. i området (10 pct.)
4. 6,3 pct. af indbyggerne i området er langtidsledige (5,3 pct.)
5. 21 pct. af boligerne i området er almene boliger (20 pct.)
6. 103 borgere blev udsat i området i 2011 (svarende til 13 pct. af Københavns udsættelser)
7. Middellevetiden i området er 73,3 år (76,9 år)
8. 4,0 borgere pr. 1.000 borgere er stofmisbrugere i området (4,7)
9. 5,4 borgere pr. 1.000 borgere er sindslidende i området (3,4 i de udsatte byområder)

Sogne på Nørrebro: 7011 Betlehems, 7050 Anna, **7051 Sankt Stefans**, **7053 Kingos**, **7054 Aldersro**, 7060 Grøndals, 7062 Kapernaums, 7063 Tagensbo, 9161 **Blågårdens**, **9169 Simeon-Sankt Johannes**.

(Sogne med særlige sociale problemer er af Københavns Kommune fremhævet med fed skrift.)

3.6 Bispebjerg

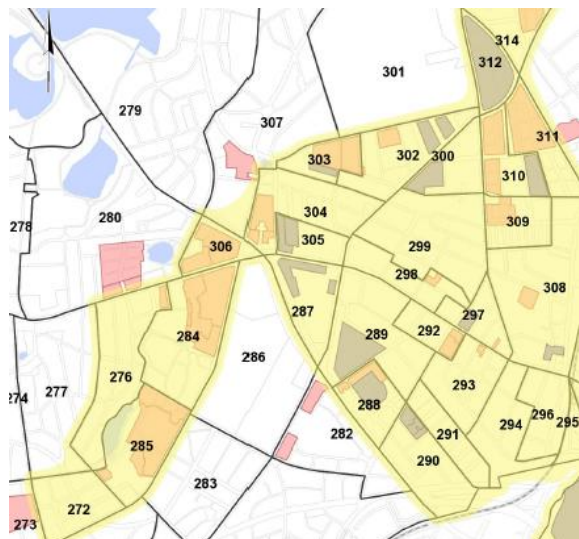
De sociale udfordringer i bydelen ligger markant over gennemsnittet for resten af byen. Næsten 1 ud af 5 Københavnerne, som er i stofbehandling, bor i Bispebjerg. Det er derfor i denne del af byen kommunen siden 2010 har haft placeret sit tilbud om heroinbehandling. Derudover har kommunens indsatser under *Misbrugsplanen* særlig effekt i dette område.

Udfordringerne er geografisk ujævnt fordelt i området. Dele af Bispebjerg udfordres af høj ledighed (over 20 pct.), hvilket gør sig gældende omkring Bispeparken (Bispebjerg Sogn). Ansgarkirkens, Lundehus og Bispebjerg Sogn har særlige sociale problemer som følge af en høj grad af lavtlønnede, borgere udenfor arbejdsmarkedet, borgere uden uddannelse samt en stor andel af almene boliger sammenlignet med resten af bydelen.

Andelen af personer med ingen eller lav uddannelse og lav indkomst er markant højere i bydelen end i resten af København. Det er særligt i området omkring Stærevej (Kapernaums og Ansgar sogn), at der er en høj koncentration af fattige borgere.

Bispebjerg er også udfordret af en høj koncentration af almene boliger og deraf relativt flere udsættelser end resten af København. I Bellahøj sogn ligger Bellahøj-husene (rode 284, 285), jf. figur 3.6, der er almene boligafdelinger, hvor kommune på nuværende tidspunkt oplever en udskiftning i beboersammensætningen til flere børnerige ressourcetsvage familier. Der har været og er fremadrettet derfor i samarbejde med

boligorganisationerne fokus på, at forebyggende indsats og på at dæmpe konflikterne mellem de oprindelige beboere og tilflytterne.

Figur 3.6. Udsat byområde Bispebjerg med roder og almene bebyggelser

Fakta om Bispebjerg (gn.snit for byen)

1. 28 pct. af områdets 16-64-årige borgere har folkeskolen som højeste udd.
(22,4 pct.)
2. 20 pct. af områdets 16-66-årige borgere er udenfor arbejdsmarkedet.
(17 pct.)
3. Ledigheden er 11 pct. i området (10 pct.)
4. 7,9 pct. af indbyggerne i området er langtidsledige (5,3 pct.)
5. 35 pct. af boligerne i området er almene boliger (20 pct.)
6. 135 borgere blev udsat i området i 2011 (svarende til 17 pct. af Københavns udsættelser)
7. Middellevetiden i området er 75,6 år (76,9 år)
8. 9,2 borgere pr. 1.000 borgere er stofmisbrugere i området (4,7)
9. 3,1 borgere pr. 1.000 borgere er sindslidende i området (3,4 i de udsatte byområder)

Sogne på Bispebjerg: 7056 Zions, 7060 Grøndals, **7061 Ansgarkirkens**, **7062 Kapernaums**, 7063 Tagensbo, **7064 Bispebjerg**, 7065 Emdrup, **7066 Lundehus**, 7069 Utterslev, 7071 Bellahøj
(Sogne med særlige sociale problemer er af Københavns Kommune fremhævet med fed skrift.)

4. Kommunale indsatser og målsætninger

I dette afsnit beskrives de overordnede kommunale indsatser og strategier samt kvantificerbare målsætninger for indsatserne, som relaterer sig til de sociale problemstillinger i Københavns Kommune. Strategier og målsætninger er politisk vedtaget af Københavns Kommunes Borgerrepræsentation. Målsætningerne nævnt i afsnit 1.4 ovenfor, som danner grundlag for partneraftalens opfølgning, er udvalgt på baggrund af nedenstående strategiers og indsatsers målsætninger.

Strategi	Politik for udsatte byområder
Målgruppe	<p>København skal være en mangfoldig, sammenhængende og tryk by, hvor der er plads til og brug for alle byens borgere.</p> <p>Der er seks udsatte byområder i København, hvor dele af områderne er karakteriseret ved at have en række sociale og fysiske udfordringer, som er større end i resten af København.</p>
Overordnede mål	<p>Målet med politikken for de udsatte byområder er kort sagt at løfte de seks udsatte byområder ind i en positiv udvikling, så vi får skabt lige mulighed for alle københavnere, uanset hvor i byen, de bor.</p> <p>Der arbejdes med tre overordnede målsætninger, som er:</p> <ul style="list-style-type: none">• Udsatte byområder skal løftes til københavner-niveau• Uddannelse og beskæftigelse til alle• Udsatte byområder som rammer om et godt københavnerliv.
Kvantitative målsætninger	<ul style="list-style-type: none">• Folkeskoler og dagpasningstilbud i udsatte byområder skal være så attraktive, at de udgør det primære valg for lokale beboere (Måles ved: Københavnerne i udsatte byområder bruger folkeskoler og dagpasningstilbud minimum på niveau med resten af byen. Børne- og Ungdomsforvaltningens analyser.)• 95 pct. af de unge får en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse (Måles ved hjælp af Det Socioøkonomiske Københavnerkort¹¹)• Beskæftigelsesgraden i de udsatte byområder er på niveau med københavnergennemsnittet

¹¹ Med det socioøkonomiske kort kan byen opdeles i fra en række parametre, som uddannelse, ledighed, almene boliger mv. Kortet kan tilgås via: <http://kbhkort.kk.dk/?profile=sociokort>

	<p>(Måles via Det Socioøkonomiske Københavnerkort)</p> <ul style="list-style-type: none"> • De udsatte byområder skal have et godt og varieret kultur- og idrætsliv. Københavnerne i udsatte byområder skal derfor være mindst lige så tilfredse med de lokale kultur- og idrætstilbud som københavnerne generelt (Måles ved: Kultur- og Fritidsforvaltningens tilfredshedsmålinger i forhold til de enkelte kultur- og idrætsanlæg.) • Sundhedstilstanden i de udsatte byområder har samme niveau som gennemsnittet for København (Måles via kommunens sundhedsindeks.) • Ren- og vedligeholdelse i udsatte byområder er på niveau med københavnergennemsnittet (Måles via Teknik og Miljøforvaltningens målinger i forhold til Helhedsorienteret Driftsstrategi.) • De udsatte byområder er lige så trygge at bo og færdes i som resten af byen. (Måles via Tryghedsindekset - se strategi vedr. Sikker by programmet) • Mere byliv i udsatte byområder. 80 pct. af københavnerne i områderne skal være tilfredse med bylivet (Måles via Bylivsregnskabet.) • Flere almene boliger - fastholdelse af den nuværende andel af almene boliger på minimum 20 pct. af de københavnske boliger (Måles via Det Socioøkonomiske Københavnerkort.)
Kerneydelser	<p><i>Positiv særbehandling</i> Der fokuseres på særligt fremskudte beskæftigelsesindsatser, områdefornyelse, boligsociale helhedsplaner, hotspot, ekstraordinær graffiti fjernelse, ekstraordinær renholdelse i visse udsatte byområder samt bedre skole- og dagtilbud.</p> <p><i>Fokus på keredrift</i> Fokusset indebærer også, at vi hurtigere skal tage konsekvensen og lukke eller afslutte aktiviteter, der ikke i praksis har den forventede effekt.</p> <p><i>En kommune – også lokalt</i> Der skal etableres eller videreudvikles lokale styringsnetværk i udsatte byområder, der kan styrke og fokusere det tværgående samarbejde.</p> <p><i>Et stærkere og mere forpligtende samarbejde med den almene boligsektor og borgerne generelt</i> Samarbejdet med den almene sektor skal udvikles</p>

	<p>via forpligtende aftaler både i forhold til boligsociale indsatser og i forhold til udviklingen af de byområder, de almene boliger er en del af.</p> <p><i>Udviklingsplaner for de seks udsatte byområder</i> Politikken for de udsatte byområder skal styrke og udvikle de positive erfaringer med tværgående og fokuseret samarbejde på såvel centralt som decentralt niveau.</p>
Områder	<p>Der fokuseres særligt på følgende områder, herunder udvalgte sogne hvor indsatsen er særligt relevant.</p> <p>Nørrebro 7053 Kingos, 7054 Aldersro, 7062 Kapernaums, 9161 Blågårdens, 9169 Simeon-Sankt Johannes.</p> <p>Amager/Sundby 7084 Sundby, 7090 Solvang.</p> <p>Bispebjerg 7061 Ansgarkirkens, 7062 Kapernaums, 7064 Bispebjerg, 7066 Lundehus,</p> <p>Vesterbro/ Sydhavnen 7015 Maria, 7016 Elias, 7017 Apostelkirkens, 7020 Ab-salons, 7022 Enghave, 7025 Johannes Døbers, 7090 Solvang, 9165 Sydhavn.</p> <p>Husum/Tingbjerg 7070 Husumvold, 9133 Tingbjerg</p> <p>Valby/Vigerslev 7025 Johannes Døbers, 7026 Timoteus, 7027 Vigerslev, 7030 Margrethe, 9165 Sydhavn</p>

Indsats	Udsatte stofmisbruger med ophold på Indre Vesterbro. Beboere, institutioner og erhverv på Indre Vesterbro.
Overordnede mål	<p>De overordnede mål for indsatserne er</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mindske skader for stofmisbrugeren • Mindske gener for beboere m.fl. på Indre Vesterbro
Kvantitative målsætninger	<ul style="list-style-type: none"> • Antal brugere og antal fix i stofindtagelsesrum Baseline er, at tilbuddet startede i oktober 2012 Succeskriteriet er under udarbejdelse. • Reduktion i antal overdosisdødsfald • Kommunens Tryghedsindeks for Indre Vesterbro Baseline for distrikt 27 er markant tryghedsbehov og målet er at distriktets tryghed skal forbedres et skalatrin til intensiveret i 2012.

	<ul style="list-style-type: none"> • Antallet af udsatte, der opholder sig på gaden skal reduceres med 50 pct.
Mål i aftalen	<ul style="list-style-type: none"> • Antal fix i stofindtagelsesrum. Mål: 12.000 md. i 2015
Kerneydelser	<p>Kerneydelser i forhold til stofmisbrugerne er</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skadesreducerende indsatser (mad, ophold, overnatning, overvåget stofindtag, sygepleje) • Brobyggende indsatser til boformer, medicinsk behandling, misbrugsbehandling, psykiatrisk behandling, hjemkommunes sociale tilbud. <p>Ydelsen i forhold til beboere m.fl. er</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tæt samarbejde med politi og Teknik- og miljøforvaltning med henblik på at skabe en helhedsindsats med sociale tilbud, renhold og tryghed. • Sociale viceværter der holder orden og rent i umiddelbar nærhed af tilbud • Nærmiljøarbejde ift. beboere og institutioner <p>Herudover har Københavns Kommune en række specifikke Vesterbro-indsatser, såsom Sundhedsrum, særlig renholdelsesindsats, Redens prostitutionsindsats, stofindtagelsesrum mv.</p>
Strategi	<p>En samlet plan for Vesterbro, 2011</p> <p>Vesterbroplanen har - i forhold til stofmisbrugerne - overlap med Misbrugsplanen, men er områdespecifik og har i tillæg et fokus på misbrugets afledte gener for beboere m.fl.</p>
Områder	<p>Indre Vesterbro Maria og Elias sogn</p>

Indsats	Hjemløse borgere
Overordnede mål	<p>De overordnede mål for indsatserne er</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen borgere skal leve et liv på gaden • Kortere opholdstider på herbergerne • Ingen unge hjemløse borgere på herberger • Der skal være en boligløsning ved udskrivning fra fængsel m.m.
Kvantificerbare mål	<ul style="list-style-type: none"> • Kortere opholdstid i herberger. Baseline er et gennemsnitligt ophold på 159 dage, og målet er en reduktion til 136 dage i 2013. • Andel hjemløse borgere som fastholder tildelt bolig. Baseline er 80 pct. og målet er 90 pct. i 2013. <p>Derudover afventer man en evaluering på nationalt plan af indsatserne, og den tilbagevendende hjemløsetælling, giver også et billede af udviklingen.</p>

Mål i aftalen	<ul style="list-style-type: none"> • Andel hjemløse borgere med ACT-støtte som fastholder anvist bolig efter 1 år. Mål: 90 pct. i 2015 • Andel hjemløse borgere med CTI-støtte som fastholder anvist bolig efter 1 år. Mål 90 pct. i 2015
Kerneydelser	<p>Kerneydelser på hjemløseområdet er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akut botilbud til hjemløse borgere • Længerevarende midlertidige botilbud • Brobygning til egen bolig – evt. med støtte • Opsøgende indsatser i forhold til hjemløse <p>I medfør af den nationale hjemløsestrategi – og den medfølgende finansiering – har der været en række supplerende ydelser som</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalificering af bostøtten i form af ”behandling i hjemmet”. • Systematisk arbejde med boligløsninger ved udskrivning fra fængsel og behandling. • Samarbejde med andre kommuner om hjemløse borgere • Udbygning af pladser til hjemløse kvinder, unge og plejekrævende hjemløse.
Strategi	<p>Hjemløsestrategi 2010-2013.</p> <p>Efter Københavns Kommunes Hjemløsestrategi blev vedtaget i 2009 er strategien tilpasset den nationale strategi på området; blandt andet gennem statslig finansiering af en lang række initiativer.</p>
Områder	Strategien er bydækkende

Indsats	Alkohol- og stofmisbrugere
Overordnede mål	<p>De overordnede mål for indsatserne er</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ophør med misbrug • Mindske skader ved misbrug • Mindske skader for det omgivende samfund ved borgeres misbrug <p>Dertil kommer en række specifikke mål som for eksempel tidlig indsats.</p>
Kvantitative målsætninger	<ul style="list-style-type: none"> • Antal i stofbehandling. Baseline er 2.804 borgere i stofbehandling og målet er, at 2.936 borgere er i behandling i 2013 • Antal i alkoholbehandling. Baseline er 2.156 borgere i alkoholbehandling og målet er, at 2.600 borgere er i alkoholbehandling i 2013 • Antal i stoffri behandling. Baseline er 983 borgere i stoffri behandling og målet er, at 1.200 borgere er i stoffri behandling

	i 2013.
Mål i aftalen	<ul style="list-style-type: none"> • Andel der udskrives fra stoffri behandling, der udskrives færdigbehandlede og stoffri. Mål: 35 pct. i 2015 • Andel af udskrevet færdigbehandlede og stoffri, der falder tilbage i misbrug indenfor et efter udskrivning. Mål: 33 pct. i 2015
Kerneydelser	<p>Behandlingens kerneydelse er psykosocial behandling (systematiske individuelle samtaler, gruppeterapi) og medicinsk behandling (herunder substitutionsbehandling).</p> <p>Ydelserne gives både i regi af ambulantly behandling og døgnbehandling.</p>
Strategi	Misbrugsplan 2011-2014
Områder	<p>Strategien er bydækkende.</p> <p>Strategien har et overlap med En samlet plan for Vesterbro. Derudover er det særligt i Bispebjerg, at en stor andel af byens borgere med stofmisbrug bor.</p>

Indsats	Borgere med sindslidelse, der har behov for støtte til at håndtere sociale problemer de har fået som følge af deres sygdom.
Overordnede mål	<p>De overordnede politiske mål for indsatsene er</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mere værdigt liv • Øget selvoplevet livskvalitet • Tage vare på eget liv i størst muligt omfang • Mere aktivt medborgerskab
Kvantitativ målsætning	<ul style="list-style-type: none"> • Andel beboere som fraflytter midlertidige og længerevarende psykiatriske botilbud. Baseline er 7 pct. og målet i 2013 er 10 pct. • Borgere med sindslidelse i beskæftigelsesrettet tilbud. Baseline er 10,2 pct. og målet er 13 pct.
Mål i aftalen	<ul style="list-style-type: none"> • Andel borgere på socialpsykiatriske bocentre, der flytter til mere selvstændige boformer. Mål: 10 pct. i 2015
Kerneydelser	<p>Kerneydelsen i socialpsykiatrien er</p> <ul style="list-style-type: none"> • Længerevarende og midlertidige botilbud (§ 107/108) • Støtte ifb. med udslusning fra botilbud til egen bolig • Hjælp, støtte og træning i egen bolig til at kunne varetage dagligdags funktioner og i at kunne mestre den psykiske lidelse (SEL§85) • Opsøgende indsatser til mest isolerede borgere med sindslidelser og et evt. misbrug for at fast-

	<p>holde kontakten til dem og sikre, at de får den nødvendige hjælp og omsorg (SEL§99).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Væresteder og aktivitetstilbud
Strategi	<p>Plan for socialpsykiatri 2009-2012. En ny strategi er under udarbejdelse.</p>
Områder	<p>Strategien er bydækkende og dækker også kommunens udenbys bosteder. Den højeste koncentration af borgere med sindslidelse findes i bydelen Bispebjerg.</p>

Indsats	Udsatte børn og unge
Overordnede mål	<p>De overordnede politiske mål for indsatserne er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at flere udsatte børn og familier får en tidligere indsats. • at flere udsatte børn og unge får en kvalificerende skolegang. • at færre udsatte børn og unge ender i kriminalitet.
Kvantitativ målsætning	<ul style="list-style-type: none"> • Gennemsnitsalder ved første § 50-undersøgelse. Baseline er på 9,5 år og målet er, at gennemsnitsalderen er faldet til 8,3 år i 2013. • Andel familierettede foranstaltninger. Baseline er 42,2 pct., og målet er 45,2 pct. Af samtlige foranstaltningsmodtagere i 2013. • Andel 6-17-årige foranstaltningsmodtagere som har bekymrende fravær i skolen. Baseline er 11,0 pct., og målet er at det bekymrende skolefravær i 2013 er reduceret til 5,5 pct. • Andel 17-årige unge borgere, der modtager en foranstaltning og som har fuldført 9. klasse. Baseline er 82,2 pct., og målet er at andelen af 17-årige unge borgere, der modtager en foranstaltning og som fuldfører 9. klasse, i 2013 er steget til 95,0 pct. • Flere udsatte unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse Baseline og mål er under udarbejdelse • Færre udsatte unge begår kriminalitet Baseline i 2009 er 10,1% og målet er 9,1 % i 2013 • Færre unge generelt begår kriminalitet Baseline er 2,5 % i 2009 og målet er 2,25 % i 2013
Mål i aftalen	<ul style="list-style-type: none"> • Andel familierettede foranstaltninger. Mål: 45 pct. i 2015 • Andel 17-årige unge borgere der modtager en foranstaltning og som har fuldført 9. Klasse. Mål: 95 pct. i 2015
Kerneydelser	<p>Kerneydelserne på området for udsatte børn og familier er:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Tidlig indsats – f.eks. skolesocialrådgivere, familie- og ungerådgivning • Forebyggende foranstaltninger – f.eks. aflastning, kontaktpersoner, psykologbehandling og dagbehandlingstilbud • Anbringelse af børn og unge i familiepleje eller på institution
Strategi	<p>Strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier.</p> <p>Strategien indeholder syv fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tidlig indsats i forhold til udsatte børn og unge • Skolegang og støtte til udsatte børn og unge i almenområdet (nyt fokusområde) • Insisterende indsats i forhold til kriminelle og kriminalitetstruede unge • God overgang til voksenlivet for udsatte unge (nyt fokusområde) • Udvikling af anbringelsesviften • Bedre myndighedsarbejde • En mere vidensbaseret praksis (tværgående fokusområde)
Områder	Strategien er bydækkende

Strategi	Sikker by
Målgruppe	Sikker By programmet har alle byens borgere som målgruppe fsva. de elementer i programmet som er tryghedsskabende i bred forstand, men i forhold til indsatsområderne 2 og 3 er der særligt fokus på udsatte børn og unge (10-18 år) og unge voksne (18-25 år).
Overordnede mål	En tryk og sikker by
Kvantitative målsætninger	<p>1. Der opnås en stigning i trygheden i København, således at antallet af områder med behov for en markant eller intensiveret indsats i Tryghedsindekset falder med minimum 50 pct.. Målet skal være nået senest i 2014. <i>Indikatorer:</i> Antallet af boligområder med høj social belastningsgrad er faldende. Antallet af anmeldelser om indbrud, vold, røveri, tyveri og overtrædelse af våbenloven er faldende.</p> <p>2. Andelen af 14-25-årige borgere i Københavns Kommune, der sigtes for personfarlig eller alvorlig kriminalitet, skal fastholdes på niveau med eller nedbringes i forhold til gennemsnittet for de 4 største kommuner. Målet gælder frem til medio 2014. <i>Indikatorer:</i> Andelen af 10-18-årige borgere, der sigtes for alvorlig eller personfarlig kriminalitet er faldende.</p>

	<p>Antallet af unge med bekymrende skolefravær er faldende.</p> <p>3. Minimum 60 pct. af alle 18-25-årige borgere, som har gennemført kommunens exit-forløb, er inden for en periode på 2 år efter forløbets afslutning ikke dømt for alvorlig eller personfarlig kriminalitet. <i>Indikatorer:</i> Antallet af bandemedlemmer i Københavns Kommune er faldende. Andelen af 16-25-årige borgere, der sigtes for alvorlig eller personfarlig kriminalitet er faldende. Andelen af unge, som hverken er i uddannelse eller i beskæftigelse er faldende.</p> <p>4. Ingen institutioner eller serviceydelser skal lukke ned ved episoder, ved uro eller krise i et område. Målet gælder for hele perioden 2010-2014. <i>Indikator:</i> Andelen af medarbejdere, som oplever at de kan udføre deres arbejde uden at blive udsat for vold og trusler er stigende.</p>
Mål i aftalen	<ul style="list-style-type: none"> • Der opnås en stigning i trygheden i København, således antallet af områder med behov for en markant eller intensiveret indsats i Tryghedsindekset falder med minimum 50 pct. Mål: Maks. 6 områder med markant eller intensiveret behov i 2015. • Andelen af 14-25-årige borgere i Københavns Kommune, der sigtes for personfarlig eller alvorlig kriminalitet skal fastholdes på niveau med eller nedbringes. • Mål: 1,24 pct. i 2015
Kerneydelser	<p>Der er fire tværgående indsatsområder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lokal indsats og borgerdialog 2. Særlig indsats for kriminalitetstruede unge under 18 år 3. Særlig indsats for kriminalitetstruede unge over 18 år 4. Tryghed for kommunens ansatte og stabil drift <p>Der ligger en række konkrete indsatser under Sikker by programmet. Indsatserne spænder fra tilbud til børn og unge, som involveret i uroskabende adfærd og kriminelle aktiviteter, alternative skoletilbud til udsatte og utilpassede unge, socialrådgivere i skolerne og på daginstitutionerne over exit-programmer til bandemedlemmer og tryghedsskabende indsatser i nattelivet.</p>
Områder	<p>Sikker By programmet er målrettet hele København, men gør sig særligt gældende i følgende områder:</p>

	<p>Vesterbro Maria og Elias Sogn</p> <p>Nørrebo Kingos og Blågårdens Sogn</p> <p>Indre by Vor Frelsers Sogn</p> <p>Tingbjerg-Husum Husumvold, Husum og Tingbjerg Sogn</p>
--	---

Bilag 1 - Økonomisk oversigt på socialområdet

Indeværende bilag indeholder den af Københavns Kommune opstillede økonomiske ramme for Københavns Kommunes Socialforvaltning for budgetåret 2013 samt budget-overslagsårene 2014-2016. Dernæst præsenteres områder fra Økonomiaftalen for kommunerne for 2013, som har gjort sig særligt gældende i Københavns Kommunes arbejde med det sociale område. Endelig opstilles nye initiativer i budget 2013 på det sociale område.

Socialudvalgets budgetramme

Socialudvalgets budgetramme rummer en række indsatser og ydelser til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, udsatte voksne og børn. Således er det ikke alle midler, som er målrettet de særlige sociale problemstillinger, som Københavns Kommune har beskrevet, men der ligger tilsvarende budget under andre udvalg i kommunen, som relaterer sig de særlige sociale problemstillinger i København. Eksempelvis ligger midler til opførelse af almene boliger under Teknik- og Miljøudvalget, puljer til socialt belastede skoler under Børne- og Ungdomsudvalget samt puljen til fremme af lighed i sundhed under Sundheds- og Omsorgsudvalget.

I den forbindelse skal særligt et område fremhæves. For at kompensere koncentrationen af socialt udsatte børn i nogle dele af byen, får de kommunale folkeskoler i København udover et grundbudget tildelt puljemidler på baggrund af elevsammensætningen. De skoler med flest børn fra ressourcetsvage familier modtager således et større budget. Der er årligt afsat ca. 200 mio. kr. til dette.

Tabel 1: Socialudvalgets budgetramme 2013-2016

<i>(i mio. kr. 2013p/l)</i>	2013	2014	2015	2016
Driftsramme	5.058	5.147	5.242	5.355
Anlægsramme	66	259	10	
Overførsler mv.	1.479	1.507	1.526	1.550
Finansposter	0,06	24	0,03	0,02
I alt	6.603	6.937	6.779	6.905

Områder fra Økonomiaftalen for kommunerne i 2013

- Tilskud til bedre dagtilbud

Med Økonomiaftalen for kommunerne for 2013 er København blevet tildelt 51,5 mio. kr. i 2013. Københavns Kommune har valgt at prioritere midlerne til at løfte Københavns indsats ”Bedre Kvalitet i dagtilbud”. Midlerne er øremærket til at styrke kvaliteten og udvide modellen med sociale normeringer i de københavnske dagtilbud. Mere konkret er midlerne afsat til flere pædagogiske udviklingsdage, flere støttepædagoger samt til at udvide og øge tildelingen af sociale normeringer. Sidstnævnt-

te gennemføres ved både at udvide ordningen fra 0-5 års området til 0-13 års området og til at øge tildelingen på hele området.

- *sundhed*

I Økonomiaftalen for kommunerne for 2013 er der afsat 300 mio. kr. i 2013 og frem til et løft af den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne. Københavns Kommunes andel på 30,1 mio. kr. anvendes i 2013 og frem på at fortsætte arbejdet med kommunens sundhedspolitik ” Længe leve København”. Mere konkret løftes initiativer, der adresserer den korte(re) middellevetid i København (som er særligt lav i Københavns 6 udsatte byområder), den høje forekomst af kroniske sygdomme blandt københavnere, som ligeledes gør sig særligt gældende for udsatte borgere og endelig fokuseres på den sociale ulighed i kommunen. Blandt andet anvende dele af midlerne til sundhedsplejersker, der kan foretage barselsbesøg på 4.-7. dagen. Dette fremmer den forebyggende indsats, da det blandt andet er i mødet med sundhedsplejerskerne, at sårbare og udsatte familier identificeres

- *almene boliger*

Nedsættelsen af grundkapitalindskud (som blev indskrevet i Økonomiaftalen) har muliggjort, at Københavns Kommune kan etablere endnu flere almene boliger. Således er der afsat midler i budgetaftale 2013 til opførelse af 725 almene boliger samt renovering af en række almene boliger. Nedsættelsen af grundkapitalindskuddet bidrager således til Københavns Kommune målsætning om, at 20 pct. af alle nye boliger skal være almene boliger, hvilket er med til at sikre den sociale sammenhængskraft i Københavns, når byen udvides i et omfang, som det er tilfældet i disse år.

Bilag 1 - Initiativer på det sociale område i budgetaftale 2013

(2013, Mio. kr.)	2013			2013-2016
	Service	Anlæg	Øvrige	I alt
Boligrådgivere til forebyggelse af udsættelse af borgere	3,3			
Gældsrådgivning - udsatte borgere	1,7			
Kvalitetsløft - udsatte børn	9,9			
Kvalitetsløft - sindslidende	5,7			
Suppl. Budgetmodel, Handicapområdet	0,2			
Kvalitetsløft - handicapområdet og hjemmeplejeområdet	32,0			
Socialrådgivere i daginstitutioner	3,8			
Forhøjet vejledende rådighedsbeløb			5,2	
Klubber (Ungestrategi)	17,5			
Stofindtagelsesrum	12,4			
Bisserne				
Kvindekrisecenter	1,6			
Frivillighedspulje (§18)	3,0			
Fixelance	2,4	0,1		
Mændenes hjem	3,0			
Sundhedsteam	2,5			
Almene boliger			140,0	
Renoveringspakke - attraktive og billige almene boliger			30,0	
Huslejetilskud til unge og studerende i almene boliger i udsatte byområder	1,7			
Erhvervsudvikling og revitalisering af Tingbjerg		1,0		
Sundhedspakke	29,8			
Sundhedspleje - flergangsfødende	1,6			
Skolemad til fattige børn	7,2			
Udsatte team Christiania	1,6			
Helhedsrenovering - kollegiet og Egmontgården - klima- og energitiltag		0,1		
Helhedsrenovering - kollegiet og Egmontgården - øvrige renoveringsarbejder	1,0	2,1		
Modernisering/etablering af boliger til unge med handicap og sindslidelse (2*12 pl.)		0,1		
Specialområdet (Frederiksgård Skole og Galaksen samt klubpladser)		2,0		
Sociale normeringer	51,5			
Headspace og mødrehjælp	0,3			
Kilden	2			
Fremtidsfabrikken	1,1			
Partnervold	0,9			
Træningsforløb til borgere med sindslidelse	0,8			
18+ center Nørrebro - Gadepulsen	2,2			
SSP+	1,6			
I alt	202,3	5,4	175,2	1.166,9